

IZHAJA OB
ČETRTKIHUREDNIŠTVO IN UPRAVA
LJUBLJANA, BREG 10
POŠT. PREDAL. ST. 345
RAČ. POŠT. HRAN. V
LJUBLJANI ST. 15393

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA
ŠTEV. 2 DINNAROČNINA 1 LETO
80, 1/2 LETA 40, 1/4 LET
TA 20 DIN. V ITALIJI
NA LETO 40 L., FRAN-
CUI 60 F., AMERIKI 2 \$

IV. leto

V Ljubljani, dne 1. septembra 1932

Štev. 35-36

Robot - človek bodočnosti

Senzacija londonske radijske razstave — Golem in Homunkulus:
prastari sen človeštva

Napisal Peter Holmgren

Tudi v Londonu, v prosvetljenem dvajsetem stoletju, doživiš nekaj, kar bi se drugače upal doživeti kvečjemu v soparni avgustovi noči: pošast orjaške postave, dvajset stotov težka, vstane počasi s stola, se prikloni in strese vsakemu obiskovalcu roko — vsakemu, kateri ima poguma položiti svojo roko v to velikansko šako iz jekla. In ves London ne govori te dni o ničemer drugem kakor samo o Robotu, o umetnem bitju iz železa, elektrike, senovih celic in brezžične aparature.

S čudno napetostjo stopiš v »sobo« tega Robota, ki je — v skladu z gigantskimi razsežnostmi umetnega

človeka — visoka in prostrana: v somraku, v okolju, prirejenem v duhu pošastnosti in preračunanem na efekt, sedi ta človek iz jekla. Fantom vstane, docela neslišno, človek ne bi verjel, da je to težko kovinje zmožno tako naglih in lagotnih kretenj. Kadar dvigne svojo desnico v pozdrav, splava v zrak varno in na centimeter natanko gmota, težka nekaj sto kil.

«Good morning,» pozdravi londonski Robot. »How do you do?« (Dobro jutro, kako gre?)

Poln in presenetljivo človeški se zdi njegov glas, kakor bi bariton govoril v velik kovinski ščit. Akustika

pri tem sicer nekoliko trpi, zato pa se močno razlega glas po širni dvorani. In od prvega trenutka se ne iznebiš misli, da to ne more biti realnost elektro-mehaničnega čuda in mojstrovine, nego dosti prej doživetje daljnje bodočnosti. Bodočnosti, ko so Robotje prevzeli počasi, drugo za drugim, vsa področja človeškega delovanja, izprva v razbremenitev in veselje svojih izumiteljev, pozneje pa kot uzurpatorji in tirani vsega, kar živi...

Najmlajši iz rodu Homunkulov: londonski Robot, ki govori vse svetovne jezike

Potlej pa ti prepodi te misli o razvojnih možnostih poziv, da se z vprašanji obrneš na Robota, vseeno, s kakšnimi, z vprašanji iz vseh strok znanosti in ved — in kar je glavno: v vseh jezikih sveta. (Če to ni sleparija? sem se vprašal. Toda izumitelj Robota prisega na vse, kar mu je sveto, da njegov umetni človek res sam odgovarja. In kdor ni elektrotehnik, brezžičnik in veščak na polju akustike, bo težko dokazal nasprotno. Drži le to, da navadna sleparija ne more biti: živa duša ni skrita v tem orjaškem Robotovem telesu; njegova notranjost je ena sama kaotično izprepletena celota žic, jeklenih sklepov, okovij in aparatov.)

In zdaj vprašanja. Začnem z nemščino — po kratkem, smešnem premišljanju, kako naj to bitje prav za prav odgovorim:

»Koliko ste stari?« (To so ga gotovo že nešteto krat vprašali.)

»Moj izumitelj me je delal deset let,« dobim odgovor, gladko in v dobri nemščini. »Čisto gotov pa sem šele nekaj tednov.«

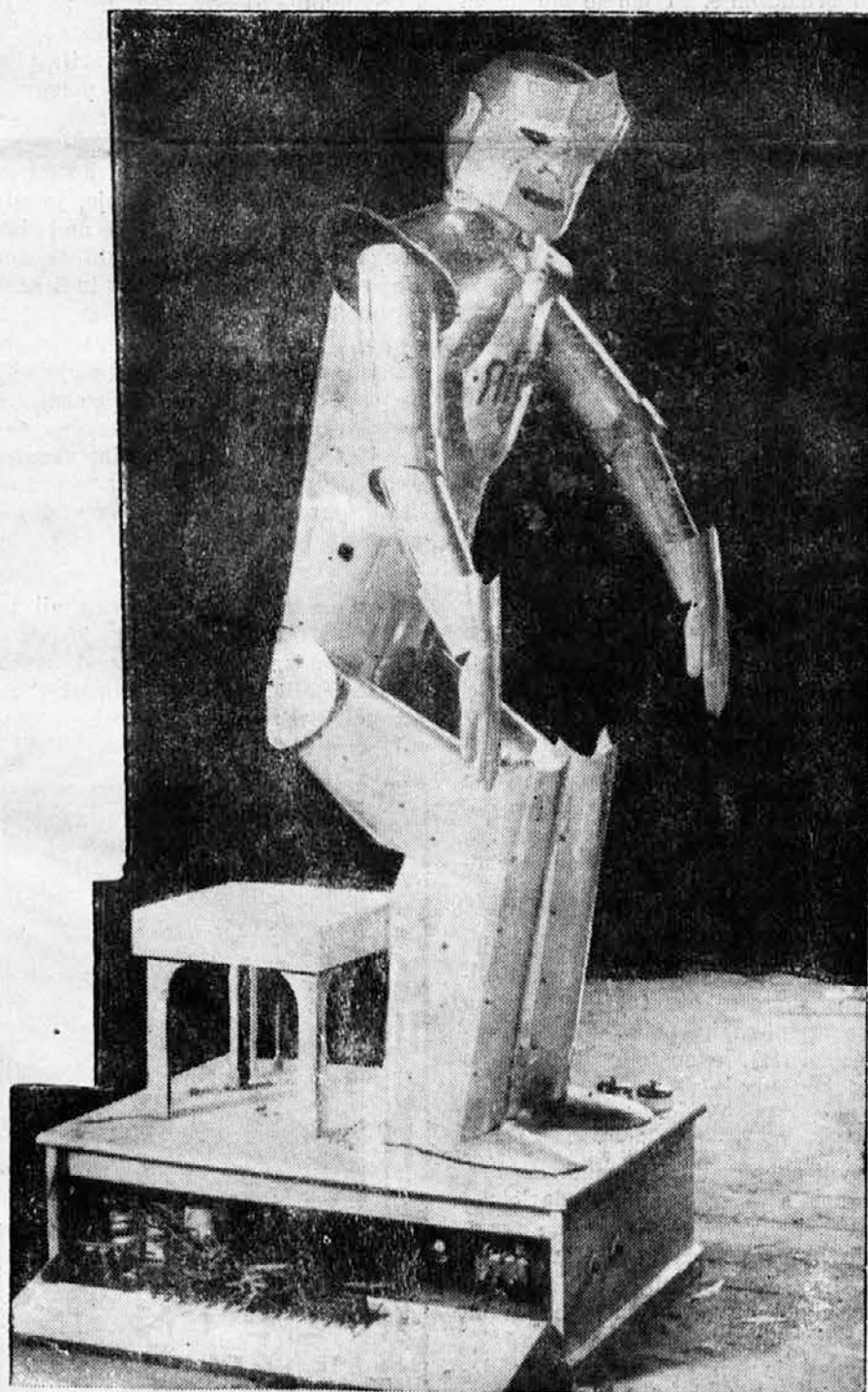
»And what do you know about your family?« (Kaj veste o svojem rodovniku?)

In tedaj se pokaže, da ve strašno veliko o svoji rodbini in sploh o rodovniku umetnih ljudi.

Že stari Egipčani so bili tisoč let pred nami veliki umetniki mehanike, hkrati pa so se tudi nagibali k mistiki, jame pripovedovati Robot. Tudi njegova angleščina, ki je toliko ljudem nekaj neznanega, je dobra — z edino izjemo: strašni »th«, trepet vseh učencev angleščine, izgovarja zelo nepopolno in ga najraje zavije na »t«. »Stari Egipčani so izdelovali Robote iz kamna, z gibljivimi udi: znali so vstajati, premikati roke in glavo, seštevati na računalu in tudi odštevati, v kovinastih možnarjih so drobili žito in dišave. Toda vse to je bilo samo igrava svečenikov in faraonov.«

»Kdaj pa so se potem spet pojavila bitja vaše vrste? Odgovorite to pot francoski!«

Brez premišljanja sem dobil pojasnilo:

Neokretnost je bila glavni znak umetnih ljudi

»V srednjem veku. Znameniti praški rabin Loew je ustvaril »Golema«, kar pomeni brezoblično gmo-to iz prsti. Bajga je uporabljal za manjša pomožna dela. Vse drugo, kar se je pripovedovalo, da mu je namreč vdihnili življenje in da se je potem Golem blazno zaljubil v lepo rabinovo hčer, vse to se mi zdi legendarno pretiravanje. Pa tudi Albertus Magnus, učen dominikanec in nadškof iz Kölna, je imel v svojem samostanu vratarja iz umetnega mesa in kosti. To čudo je bajga znalo celo govoriti. Pozneje ga je slavni Albertov učenec Tomaž Akvinski pokončal: ni bil namreč gotov, ali ni nemara njegov časti vredni učitelj napravil z njim kakega hudičevega dela.«

»A kako vi sami o tem mislite?«

»Škoda, da nam njegov kip ni ostal ohranjen,« je odgovoril Robot. »Hudičovo delo: nezmisel. Stvar bo pač ta, da so že takrat morali poznati stroje, ki govore. Albertus Magnus je bil genijalen mehanik in prirodoslovec in mnogo prezrel za svoj čas.«

»Pa ni imel umetni človek Alberta Magna nikakih naslednikov?«

»Celo vrsto: v Franciji in Španiji. Tam so njihove izumitelje z izumi vred sežgali na grmadi kot čarovnike. Toda pozneje je imela avstrijska cesarica Marija Terezija umetnega šahista, ki jo je na šahovnici zmerom premagal. Celo njene krive poteze je popravljal — in v tem bo najbrž njegov nedostatek. Očividno je znal igrati samo pravilne igre, kakršne so bile natisnjene v šahovskih učbenikih.«

»Ali tudi vi šah igrate?«

»Do zdaj se ga še nisem utegnil naučiti, pa to bo malenkost. Enostavna matematična stvar — in v matematiki sem zelo močan.«

Londonski Robot lokavo pomežikne s svojim velikim okroglim periskopskim očesom — tako se človeku vsaj zdi, in tudi to se zdi, kakor bi s silo premagal nasmeh. Nemara misli na to, kako rad se da svet varati, in da ga je treba pač varati, če to ljudem dela veselje.

Ob slovesu spet vstane s stola in ponudi roko, pa je — Bog bodi zahvaljen! — ne stisne. Popoln gentleman je. Le enkrat sem ga čul, da je nekam nejevoljno odgovoril; neki obiskovalec ga je namreč vprašal, ali bi mu mogel prerokovati bodočnost. Tedaj je dejal učeni, toliko jezikov govoreči in v politiki in sportu in umetnosti podkovani Robot:

»Zastran bodočnosti pa se obrnite na vedeževalko...«

Zadosti dobro

Trgovce z umetninami: »Za pristnost slike pa ne morem jamčiti.«

Kupec: »Nič hudega! Saj jo tako nameravam podariti muzeju.«

Skrahirani milijonarji

Prava domovina koncernov so seveda ameriške Združene države. Pri tem ni treba misliti ravno na Henryja Forda, ki je kot izdelovalec nekaj avtomobilskih tipov preplaval trg s poceni izdelki in si tako zaslužil ogromno imetje. Tudi ni treba misliti na velike bankirje kakor n. pr. na Johna Pierponta Morgana; le-ti so namreč samo pogotnili nekaj manjših bank in se potem predstavili s počasi pridobljenim imetjem kot finansjevi industrijskih podjetij ali pa izposojevalci denarja državam, ki so zašle v stisko. John D. Rockefeller je bil eden izmed prvih, ki si je z ustanovitvijo družbe »Standard Oil Co.« in l. 1872 s stopitvijo te družbe z družbo »Standard Oil Works« pridobil vpliv na cene petroleja na svetovnem trgu. Pa tudi on ni pravi zastopnik koncernov, nego je le izumitelj trasta — to pa je nekaj čisto drugega. Trust se hoče iznebiti konkurence in tako diktirati lastno ceno za ta ali oni izdelek. Koncern pa stremi po tem, da z združitvijo več različnih, a vendar med seboj sorodnih produkcijskih panog proizvodnjo poceni in zbije cene konkurenčnih podjetij. Prvi hoče torej konkurenco z nakupom izločiti in vzdržati visoke cene, drugi pa bi hotel konkurenco z nizkimi cenami zamašiti usta.

Edisonov tajnik

Tipični zastopnik ameriškega koncerna je bil Samuel Insull, čigar orjaški koncern se je zrušil letos v aprilu. Insull je pri nas domala neznan, v USA pa ga pozna skoraj vsak otrok; zakaj pred 50 leti je bil zasebni tajnik znamenitega izumitelja Tomaža Alve Edisona. Pozneje pa se je ločil od njega, ko je videl, da je Edison sicer genij, a nikak poslovni človek. Če pomislimo, da si je Rockefeller samo s petrolejem, ki ga imajo vendar tudi drugi države, pridobil premoženje 8 milijard dolarjev, in da si je znal Edison, ki je izumil gramofon, žarnico, telefon, zvočnik in na stotine drugih važnih reči, »napraviti« samo 70 milijonov dolarjev, bomo morali Insullu prav dati.

Insull je bil od nog do glave poslovni človek. Že v mladih letih je odločno nastopil proti vsem javnim kupčijskim podjetjem, kakor državnim železnicam in pošti, proti mestnim tramvajem, elektrarnam in plinarjam in sl. Samuel Insull je rekel, da država, dežele, občine in druge javne ustanove pod nobenim pogojem ne smejo sklepati kupčij, nego da je to treba prepustiti privatni industriji. Nu, v ameriških Združenih državah ne poznajo državnih železnic in le malo je mestnih plinar in elektrarn. Vse ima v rokah privatna industrija. Ta odvrnitev od monopola ima prednost v tem, da se konkurenca ne izloči; o njenih slabih straneh ni naš namen tu govoriti. Posebno v Nemčiji dobro vedo, kako dragoceno je za prebivalstvo, da so železnice, pošta, denarstvo in narodna banka itd. v rokah države in da se mesta sama oskrbujejo z vodo, plinom in elektriko.

Ko je leta 1930 zasedala v Berlinu svetovna konferenca za proizvodnjo energije, je seveda tudi Amerika po-

Insull

kralj ameriških plinar in elektrarn

slala tja več svojih zastopnikov, med njimi sedanjega ameriškega poslanika v Nemčiji Sacketta in Samuela Insulla, torej dva najhujša nasprotnika, kar si jih moremo misliti. Sackett je že od nekdaj stal na stališču, da mora država vzeti v svoje roke oskrbo z elektriko, da morajo postati železnice državne, itd., med tem ko je Insull zastopal nasprotno stališče. Oba gospoda sta v Berlinu tako ostro trčila drug ob drugega, da je Samuel Insull še tisti dan, ko se je konferenca začela, ves razkačen zapustil Evropo.

Lastnik večine ameriških elektrarn

Da je bil nasprotnik Sackettu, nam ne bo težko razumeti, če omenimo, da ima Insull že celo vrsto let v svojih rokah nadzorstvo nad dobavo plina in elektrike v 29 izmed 48 ameriških zveznih držav! Pred kakimi 40 leti je začel nakupovati že takrat privatne plinarne in elektrarne, in ko je mislil, da jih ima že dovolj v rokah, je ustanovil koncern, to se pravi, postavil je na noge družbo s kapitalom 280 milijonov dolarjev in spravil vanjo tudi svoje dotedanje družbe. Tako si je nakupil velikansko premoženje, ki mu je služilo za to, da je mogel dokupovati čedalje več drugih podjetij: od leta 1921 morajo zato v dveh tretjinah vseh zveznih držav vsi prebivalci in vse industrije plačevati plin in elektriko Samuelu Insullu.

Kaj to pomeni, pač ne bo treba podrobno razlagati. Insull, tipični ameriški milijarder z neznatnimi zasebnimi potrebami in neumorno delavnostjo, se je nerad kazal v svetu; nikoli se ni pulil za časti in tudi ne za kandidate strank. Toda tudi on je moral propasti, ker se je preveč prevzel. V letih 1918—1929 so se v Ameriki dobile za gotovino le neznatne obresti, ker je bilo na trgu preveč likvidnega denarja. Zato je bilo treba ves dotekajoči denar takoj spet kam »vtekati«, in tako je Insullova družba v zadnjih letih zgradila za 200 milijonov dolarjev hiš na leto, čeprav ni vedela, kam bi z njimi.

Najhujši nasprotnik — rešitelj

Ko je potem prišlo do poloma na borzi, so padle njene delnice na desetino nominalne vrednosti, in na mah je zmanjkalo gotovine. Delničarji so v marcu letošnjega leta, ko je položaj postal nevzdržen, predlagali konkurz, in tedaj se je zgodilo nekaj čudnega: eden najhujših Insullovih sovražnikov, Owen D. Young (oče po njem imenovanega Youngovega načrta), je posredoval, da se je vsaj konkurz odvrnil.

Owen D. Young je predsednik družbe »General Electric Co.«, torej najbolj ogorčene konkurence Samuelu Insullu — pa mu je vendarle pomagal. Zakaj? Ker je hotel za vsako ceno preprečiti, da bi prešla podjetja, ki so bila v stiski, pod državno ali občinsko upravo in jim tako postala balast.

Insull je kot poslovni človek doigral in se je umeknil s premoženjem kakih 50 milijonov dolarjev v Kalifor-

nijo. Ker mu je že 77 let, pač ne bo imel dovolj prilike, da bi potrosil te velikanske denarje, ki predstavljajo v naši valuti blizu 3 milijarde. Enega največjih koncernov, kar jih je Amerika kdaj videla, je pogotnili drugi koncern, baš gori omenjena »General Electric Co.«; s tem pa se je iz obeh koncernov rodil — trust, ki lahko diktira cene in se mu ni treba bati, da bi njegove delnice izgubile vrednost in bi podjetje zaradi »nekaj piškavih milijonov« vrag vzelo.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Turške zgodbe

Po Mehmedu Tefiku

Ko je veliki mojster Nasr-ed-din nekoč sedel ob reki in se umival, kakor predpisuje koran, mu je padel v vodo eden njegovih čevljev in valovi so ga odnesli. Tedaj je Nasr-ed-din vstal, žalostno vzdihnil in dejal reki: »O, vzemi nazaj svojo čistočo, pa mi vrni: zato moj čevljik!«

*

Ko je bil Buadem še otrok, je nekoč padel v vodnjak. Tedaj je stopil k vodnjaku njegov oče in zavpil: »Kaj pa boš zdaj počel, Buadem?« Sin pa je premeteno odgovoril: »Po vrv pojdem, oče, da me potegnesh kvišku.«

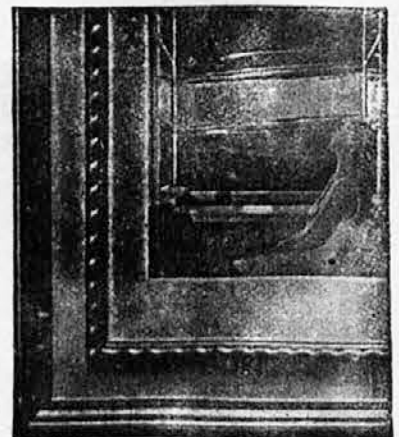
Drugič je ves dan tekal pojoč po polju, zdaj sem zdaj tja, in ko ga je oče vprašal, zakaj to počneja, je odgovoril: »Pravili so mi, da je moj glas zelo lep iz daljave, in zato tekam zdaj sem zdaj tja, da bi ga tudi sam čel od daleč.«

*

Buadem je nekoč prodal svojo njivo in dobil zanjo osla. Ko so ga sosede vprašali, kako je s kupčijo zadovoljen, je rekel z naivnim nasmehom: »Do zdaj sem dobival za govno žito in krompir, zdaj pa sem dobil govno za žito in krompir.«

*

Na vprašanje nekega tujca ali je bila zadnja zima zelo huda, je odgovoril Buadem: »Da, gospod, tako mrzla je bila, da se še kopati (turške kopeli so silno vroče) nisem mogel brez kožuha!«

OKVIRJI, SLIKE,
OGLEDALA, STEKLO,
PORCELAN

KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica števil. 4

Telefon števil. 33-80

Gospodinje v Newyorku stavkajo

**Energične gospodinje so se postavile pekom po robu —
Milijon žen kliče: Ne kupujte kruha! — Boj z dežniki —
Zmaga pred sodnijo**

Newyork je doživel že dosti stavk in izprtij, toda še nobene krušne. Zato je prva krušna stavka, ki se je pred kratkim končala, dogodek prve vrste.

Ni šlo toliko za pravi boj, ampak bolj za neko vrsto bojkota, za opuščanje kupovanja kruha v velikem obsegu. Zgodilo se je to v nekaterih predmestjih mesta Hudson (izgovori Hedzn), pri Newyorku, kjer so peki, ki imajo tam dolgo vrsto trgovin, brez pravega vzroka zvišali ceno kruhu za več kakor dvajset odstotkov prav v času, ko so cene žitu zaradi ogromnih zalog padle tako nizko kakor še nikoli.

Ta verižniški sklep je razburil zveze gospodinj v predmestjih. Znano je, da imajo ženske organizacije v Ameriki strašno moč, ki se nam o njej v Evropi niti ne sanja. Sklenile so poslati pekom ultimatum, kjer jih pozivajo, naj takoj spet cene znižajo, sicer bodo segle po protiukrepih. Ko je čas, ki so ga v ultimatumu določile, potekel, in peki cen niso hoteli znižati, so ženske organizacije proglasile krušno stavko. Izdale so ukaz, naj gospodinje kruha sploh več ne kupujejo, ampak naj si ga same peko ali pa naj se založe z njim pri pekih v drugih delih mesta, kjer so ga prodajali še po starih cenah.

Te parole so se gospodinje vestno držale. Na ozemlju, kjer so peki kruh podražili, prebiva skoraj milijon ljudi.

Da bi dale svoji akciji še več poudarka, so ženske organizacije postavile posebne straže pred pekovski prodajalnami. Te stražnice so morale paziti, da ne bo ženskih stavkokazov. Pri tem je prišlo večkrat do spopadov, ki so bili tako hudi, da se je morala vmešati vmes tudi policija. Dve posebno navdušeni stavkovni stražnici sta jeli obdelovati ženske, ki so hotele kupovati kruh pri bojkotiranih pekih, z dežniki s tako silo in odločnostjo, da so morali več gospodinj odpeljati v bolnico. Policija ju je seveda zaprla.

Med tem pa tudi peki, ki jim je stavka zelo škodovala, niso spali. Proti ženskim organizacijam, ki so proglasile bojkot, so vložili tožbo zaradi nasilja in zahtevali, da morajo plačati odškodnino za škodo, ki so jo imeli zaradi bojkota. Toda tožbo so izgubili, ker je bilo tudi javno mnenje na strani gospodinj in se je zanje posebno zavzelo časopisje, ki se je odločno izreklo proti karteliranju prodajalcev kruha, ki so dosegli povišanje kruha in s tem občutno oškodovali žepe siromašnih meščanov.

Tako so gospodinje ugnale peke, ki so hoteli bogateži na njihov račun.

je bil ta, da ni hotela žena spremljati moža na družabne zabave, ker se je hotela po lepih starih japonskih navadah bolj držati doma. Sodišče je dalo prav možu, ki je zahteval ločitev, in utemeljilo svojo odločitev s tem, »da mora Japonka svojega moža zmeraj ubogati...«

Umetni vitamin

Ko so odkrili vitamin C, ki deluje proti skorbutu, so porabili zato 15.000 citron in oranž. Pred kratkim pa se je posrečilo napraviti ta vitamin na umeten način. V nezrelah citronah in oranžah se nahaja neka kemična snov, narkotin, ki se pod vplivom solnčne svetlobe izpremeni v vitamin C. Umetno ga delajo tako, da puste mamilo, ki se nahaja tudi v opiju, na vročem solncu, kjer se izpremeni v vitamin C.

Kako kurijo na Koreji

V Koreji nimajo po hišah peči, ampak samo posebne cevi, ki so izpeljane pod tlemi. Kurijo pa v posebnih pečeh, ki so zunaj hiše.

65 mož in 1 ženska

Jerina Rusinova, mlada Rusinja, ki ji še ni niti 30 let, velja lahko za prvakinjo v raziskovanju tečajskih pokrajin. Ona bo edina ženska med 65 moškimi, ki se pripravljajo na ekspedicijsko pot med Arhangelskim in Vladivostokom.

Jerina Rusinova je bila tudi prva ženska, ki se je brezžično poročila. Z 21. letom je bila edina ženska med devetimi moškimi na znanstveni postaji na Novaji zemlji. Sredi tečajske zime se je zaročila z enim izmed svojih

ELIDA
Favorit
MILO

jih tovarišev. Mladi par je prebival takrat na otoku, ki je stotine milj od urada, kjer bi se lahko poročila. Zato sta po brezžičnem brzojavu stopila v zvezo z uradom v Arhangelsku in prosila, da ju poroče. Po izvršenih formalnostih je dobil mladi par na isti način uradno obvestilo, da je poroka veljavna. Ta romantična oblika sklepanja zakonske zveze ju pa ni motila, da se ne bi kaj kmalu ločila.

Čudežna ura

V katedrali v mestu Beauvaisu imajo uro, ki ne kaže samo ur, ampak tudi dneve v tednu, mesece, leta, nebesna znamenja, ozvezdja, lune in izpremembe in pravi solnčni čas vseh glavnih mest na svetu. V tej čudežni uri je 90.000 koles.

Neguj svoj „tip“!

Ženska bodi takšna, kakršna si po naravi — Zato ne posnemaj drugih, tudi ne Grete Garbo ne Marlene Dietrich!

Gotovo se vam je že večkrat zgodilo, da ste si ob pogledu na lepo magazinsko ali filmsko sliko zaželeli, da bi bili prav taki. Nehote se hočejo ženske v zadnjem času približati v svojih kretnjah, izrazu in govorjenju posebnim lastnostim svojih vzorov. Nešteto je žensk, ki se vedejo à la Garbo, Dietrich in Bergner, in postanejo s tem neprirodne, izumetničene. Namesto da bi bile lepše in privlačnejše, kar bi rade dosegle, je učinek ravno nasproten. Pozabljaajo, da ima vsaka ženska svoj »tip« in da iz mrtve ženske ne more nastati nikdar prepričljiva in prirodna Carmen.

Za vsako žensko bi moral biti zakon, da podčrta svoj lastni »tip« in se ne briga za filmske in druge lepote. Pridimo na jasno z namenom, ki nam ga je dala priroda: Če smo svetlolase in malo obilnejše, ne pomaga prav nič želja, da bi bile vitke ciganke. Ostanimo to, kar smo!

Naj vam bo v tolažbo tudi to, da ima vsak »tip« svoje ljubitelje. Prav nič ne boste izgubili na svojih vred-

FAVORIT,
kateremu
ostanete
vedno zvesta ...

... ki je neobhodno potreben za negovanje Vaše polti ... kateri Vas pomlajuje in polepšuje ... ostane vedno Elida Favorit milo s svojim nežnim, svežim vonjem. Negovanje s tem blagim milom obilne pene Vam bo pripravilo vsak dan novo veselje.

28 letna babica

Najmlajša stara mati je brezdvoma Japonka Kuni Midzuami iz Takate. Poročila se je s trinajstim letom, njena hči pa s štirinajstim. Ta 28-letna Japonka je pa tudi zato omembe vredna, ker živita še njena mati in stara mati, ki ji bo že 90 let. Kaj takega se v Evropi redko dogaja.

Tudi ženske kade pipo!

Najodličnejše trgovine v Newyorku in Parizu prodajajo ženske pipe, ki jih posebno rade kade dame v angleških morskih kopališčih. Pipe so dolge samo šest do devet centimetrov in gre vanje le malo tobaka, ki ga dame shranjujejo v elegantnih, vezelnih mošnjičkih...

Dalija, ki je podobna orhideji

Dalije so še zmeraj v modi. Ni čudno, kajti ni je skoraj cvetlice, ki bi bila tako bogata na različnih barvah in oblikah kakor ravno dalija. Njena velika prednost je tudi to, da cvete do pozne jeseni. Dalija je rastlina, ki jo je mogoče najbolj izpreminjati, zato je tudi njeno znanstveno ime »Dahlia variabilis« — izpremenljiva dalija. Imamo jih več tisoč vrst, ki jih po najvažnejših lastnostih delimo v tri glavne razrede in vsakega še v celo vrsto podrazredov. Nove vrste, ki jih vrtnarji napravijo vsako leto, smo doslej zmeraj lahko uvrstili v enega izmed teh treh razredov. Zdaj pa čujemo, da je ustvarjen nov razred dalij, ki so podobne orhidejam. Pri njih dobimo v krogu osem, časih pa tudi le sedem jeziku podobnih cvetnih listov, kjer so robovi vzdolž zaviti naprej, ne pa nazaj kakor pri kaktusovih dalijah. Zato vidimo tudi zadnjo stran cvetnih listov. Navadno je temnejša ali pa celo druge barve. Pri nekaterih vrstah imajo cvetni listi zadaj počez pasove. Vzdolž progaste oblike so zelo redke. Odkrili so pa tudi že nekaj vrst tega razreda, kjer so cvetovi erotne barve.

Japonka mora moža ubogati

Boljša družba na Japonskem se dosti ukvarja z nekim čudnim primerom ločitve zakona, kjer so prišle navskriž stare navade z modernim načinom mišljenja. Mlad zakonski par iz dveh zelo znanih japonskih denarnih krogov se je ločil po treh mesecih skupnega življenja. Povod ločitve

Četrto Fridino pismo

Novela. — Napisal Hans Knoch.

Ze četrto jutro po vrsti je Frida rekel vratar, ko je prišla v službo: »Pismo imam za vas, gospodična Engelmanova.«

Frida ni drugače nikoli dobila zasebne pošte v pisarno. Zato vratarju tudi ni mogla zameriti, da je to pot, ko ji je oznanil novico, njegov obraz raztegnil pomemben nasmešek.

Gospodična Engelmanova sedi v predsobju ravnatelja Saxa, šefa eksportnega oddelka. Ko je dobila to mesto, se v tovarni marsikaj šušljali. Posebno Fridine tovarišice v strojepisni tovarni so vedele dosti povedati o njeni »karijeri«. Zakaj to ji je morala še tako zelena zavist priznati: Frida je na moč zalo dekle. Ravnatelj Sax pa je še samec...

Seveda je bilo vse skupaj samo prazno govorčenje. Res da je ravnatelj s svoje tajnice zadovoljen. Kako tudi ne! Prvič je točna, drugič pa vestna, da se človek lahko nanjo popolnoma zanese. Pisma, ki jih napiše, so lična in brez pogrške. In kako vzorno ima urejena pisma. Pa njen spomin! Če reče šef: »Čujte, gospodična Engelmanova, ali niste bili svoje čase v korespondenci s Hagenbuschem zastran izvoza... čakajte, kam že... v Aleksandrijo, menda?« tedaj odgovori brez pomišljanja: »Ne, v Teheran,« in že prihodnji trenutek leži pred šefom dotični dopis. Taka točnost je šefu kajpada všeč; in ker stoji ravnatelj Sax na stališču, da je pri nameščencu več vredna samostojnost in vnema za delo kakor pa prazno priklanjanje na vse strani, se tudi ne ponaša nasproti svoji tajnici strogo kot predstojnik, nego govori z njo neprisiljeno kakor z dobrim tovaršem.

Sem pa tja nanese kajpada pri takih razgovorih beseda tudi na osebne stvari, kakor na primer na zadevo s temi pismi. Skupaj sta ugibala na vse strani, kdo bi neki utegnil biti brezimni pisec teh slavonspevov Fridini lepote. Iz tega, da so bila pisma natipkana na pisalnem stroju, se je dalo sklepati samo to, da hoče oboževalec na vsak način ostati skrit. Prvi dan je šef zaključil razgovor o teh pismih z besedami: »Vidim, da ste morali nekoga temeljito zadeti v srce!« a tudi drugi in tretji dan ni stvar prišla delj; pisma so ostala zavita v kopreno tajinstvenosti.

Toda današnje četrto pismo! Stvar se mora zdaj vendarle razčistiti! Ko mu je Frida pokazala to pismo, se je zdel šef zelo presenečen. Dolgo je molčal, naposled pa je vprašal: »In kaj mislite storiti?«

»Na sestanek pojdem, kaj pa drugega!« je odgovorila Frida.

Pismo je namreč vabilo Frido na sestanek ob osmih zvečer nasproti glavnemu vhodu cerkve Sreca Jezusovega.

Točno ob osmih zvečer stoji gospodična Engelmanova na predlaganem shajališču. Ker je padal droben dež, je bila ulica skoraj brez ljudi in plinske svetiljke so jo le medlo razsvetljevale. Toda Fridinega čestilca ni od nikoder!

»Na, lepo sem šla na led!« si misli Frida, ko odbije ura četrta na devet.

Energično strese z glavo in se obrne proti domu.

Tedaj pa začuje za seboj naglo korake. Ozre se in zagleda nekega gospoda v dežnem plašču z zavahanim cvratnikom in globoko na čelo potisnjenim klobukom. Videti je, da se mu precej mudi. Frida se stisne v senco hišnega vogala in pusti neznanca mimo. Toda ko je bil že nekaj korakov daleč, se nenadoma ustavi in stopi proti Fridi:

»Kaj res prav vidim? Gospodična Engelmanova? In sami?«

Bil je ravnatelj Sax. Frida mu pove, da se je bila pravkar odločila, da ne bo več čakala, in daje v ogorčenih besedah izraza jezi, da se je dala tako potegniti za nos. Gotovo ji je to zaigrala katera njenih tovarišic.

»Nu, upajmo, da si na vso to jezo ne nakopljete še nahoma,« meni pomirljivo ravnatelj Sax. »Vreme bi bilo kakor nalašč zanj. Kaj ne bi hoteli z menoj na vroč čaj, da si malo poplaknete svoj srd? Kaj rečete na moj predlog?«

Frida se ni dala prositi in tako sta zavila proti bližnji kavarni. Bila je skoraj prazna. Ravnatelj Sax je namestu čaja naročil dva vroča groga.

»O, kako to poživili!« je vzkliknila Frida, očitno nič več ne misleč na pravkaršnjo potegavščino. Veselo se je spustila v pogovor s svojim predstojnikom in mu pripovedovala to in ono; grog ji je razvezal jezik. Ravnatelj Sax je je z vidnim zanimanjem poslušal.

Potlej pa se je nenadoma zresnil: »Čujte, gospodična Engelmanova, nekaj bi zelo rad vedel: Ali nimate nikogar na sumu, da bi mu naprtili odgovornost za nocojšnjo potegavščino?«

Frida ga je pogledala čez rob svojega kozarca.

»Ne.«

»Potem pa res ničesar več ne razumem!«

»Kako to? Kaj ste hoteli s tem reči?«

Ravnatelj Sax ni odgovoril. Poklical je natakarja in naročil še dva groga. Šele ko sta se kadila na mizi, je dejal:

Radi preselitve v drugo tiskarno

smo morali v želji, da izide list še ta teden, v naglici nekatere stvari izpustiti in izdati številko v navadnem obsegu. Od danes dalje bo list spet izhajal redno vsak teden kakor pred nastopom dopustov.

V prihodnjih številkah prinesemo razen zanimivega gradiva, ki smo ga v zadnjih tednih pripravili, tudi vse podrobno o izvedbi našega nagradnega natečaja.

Naša uprava posluje do popolne preselitve v dosedanjem lokal. Vsi dopisi na uredništvo in upravo naj se naslavlja na naslov: »Družinski Tednik Roman«, Ljubljana, poštni predal 345.

»Na vaše zdravje, gospodična Frida!«

»In na vaše!«

»Tako, zdaj pa dobro pazite. Stvar je namreč tale: čigava so prva tri pisma, ki ste jih dobili, vem ja z.«

»Kako pravite?«

»Ta pisma... prva tri namreč... ta pisma sem pisal ja z.«

Frida je od strahu pozabila usta zapreti.

»Potem sem si mislil, da ste jih morali razen meni še komu drugemu pokazati. In dotičnik si je nato dovolil tako nesramno šalo na vaš rovaš. Drugače pa je stvar taka, da sem vam že včeraj hotel priznati ljubezen. Toda potem sem si rekel, da moja pisma pač niso na vas napravila nikakega vtisa, zato sem rajši stvar pustil in sklenil, da vam nič več ne pišem. Nu, in davi pride to četrto pismo — pismo, ki ga, kakor gotovo tu sedim, nisem jaz napisal... Zakaj me tako s strahom gledate?«

Toda Frida je samo zaprosila:

»Ali ne bi šla, gospod ravnatelj!«

»Zakaj ne!«

Ravnatelj je plačal. Zunaj je bila tema. Dolgo sta šla nemo drug zraven drugega. Potlej pa je Frida nenadoma obstala:

»Tako... zdaj pa vi poslušajte! Da?... Torej: meni se seveda ni niti sanjalo, da so pisma vaša. O, drugače bi bila stvar dosti enostavnejša!«

»Zakaj bi bila enostavnejša?« je osupnil šef.

»Vidite, čisto ravnodušne me ta pisma niso pustila. Razočaralo me je le to, da ste vi tako ravnodušni, ko dobivam taka pisma. In tako sem si snoči mislila, ko ste mi želeli lahko noč in šli: tako, zdaj pa sama vzemi stvar v roko! Pa sem sedla in si še enkrat prebrala prva tri pisma in potem napisala četrto. Zraven pa sem si rekla: če mu to pismo jutri pokažeš, bo moral barvo pokazati... In ko je potem res kazalo, da vas je pismo presenetilo, in ste me vprašali, ali pojdem na sestanek, me je le obšlo nekaj malega plahe nade, da boste še kaj rekli. Toda ko ni bilo nič, sem si rekla: Če pojdeš zares ob osmih na ta izmišljeni sestanek, pride nemara tudi on, da vidi, s kom se dobiš...«

Premolk.

»Vidiš, Frida: pa je res prišel...«

»Da.«

HUMOR

Dve najnovejši škotski

Škot pride v ameriški brzojavni urad, da pošlje svoji ženi brzojavko. Uradnik mu pove, da stane vsaka beseda 5 centov, podpis pa je zaastonj.

Škot premišlja na vse strani. Naposled jo pogrunta in reče v svojem širokem škotskem narečju:

»Če mi verjamete ali ne: jaz sem Indijanec in mi je ime Vrnem-se-šele-v-sredo.«

Vse svoje rojake pa je dal v koš Bob McLawers iz Kilmarnocka. Nekoga dne je hodil s prijateljem Billom po londonskem pristanišču in oba sta bila hudo žejna.

Tedaj je rekel Bill:

»Veš kaj, Bob, gostilno poznam, kjer streže mlada natakarica. Če njej kaj zanimivega pripoveduješ, pozabi na račun.«

Škota torej gresta v gostilno in vse gre po programu. Bill govori vneto o vremenu in Bob vrže tu pa tam kako besedo vmes. Potem izpijeta in vstaneta. Ko sta že pri vratih, pa se Bob McLawers nenadoma ustavi in se obrne k natakarici:

»Gospodična, kaj ne dobim še nekaj drobiža nazaj?«

Pri vedeževalki

»Vaš ženin vas vara z neko plavolaso damo!«

»Saj ženina sploh nimam!«

»Nu, vidite — temu je ravno ona plavolasa dama kriva!«

IZ OTROŠKIH UST

Naivno

Nevenkinega četa so prestavili v drugo mesto. Nevenkina mamica ravno o tem pripoveduje svoji prijateljici: »Pomisli, Senja, mojega moža so prestavili...«

Tedaj potegne Nevenka mamico za rokav in jo vpraša: »Kaj ne, mamica, zdaj pa dobimo drugega papana?«

Lepa zabava

Sedeli smo v gostilni na vrtu. Pri sosednji mizi se je neznosno drl neki paglavec, da še lastne besede nismo čuli.

Naposled je umolknil; vsi smo se oddehnili: »Hvala Bogu, da je konec tega kričanja!«

Takrat pa že pride od sosednje mize odgovor:

»Tako spet začnem, samo da se malo odpočijem!«

Lizika dá dedu uganko.

»Ali veš, dedek, kaj je to: štiri noge ima, spredaj glavo, zadaj pa rep, teče in pravi vav-vav?«

»To je pes!« meni smeje se ded.

»Oh,« vzdihne Lizika razočarano, »to si že vedel!«

Zvočni filmi prihodnje sezone

Kaj nam obljubljata ameriški družbi Paramount in Fox

Pred kratkim smo prinesli pregled Ufinih filmov za sezono 1932/33. Danes nadaljujemo s programom Paramounta in Foxa.

Glavni letošnji Paramountov film bo »Londonski fantom«. Napravili so ga po znanem Stevensonovem romanu groze »Dr. Jekyll in Mr. Hyde«.

»Svetlolasa Venera« je najnovejši film Marlene Dietrichove. Režira ga Josef von Sternberg. V njem igra Dietrichova prvič rojeno Angležinjo, ker se je za časa svojega bivanja v Ameriki tako privadila angleščini, da je po jeziku ne more nihče spoznati za tujko.

»Ljubi me nocoj« z MacDonaldovo in Chevalierjem je eden izmed filmov, ki si Paramount od njih zelo dosti obeta. Tudi mi smo o njem že napisali nekaj podrobnosti.

Marlene Dietrich

Foto Paramount

»Zamenjana žena« je film z nemškim dialogom, ki se dogaja v Benetkah. Glavne vloge igrajo Lilly Damita, Charlie Ruggles, Thelma Todd in Roland Young.

»Necrec v kinu« je najnovejši film Harolda Lloydja.

»Gangsterjeva nevesta« je film z nemškim dialogom, ki se odigrava v newyorškem podzemlju. Glavni vloge igrajo Silvy Sidney in Gene Raymond.

»Ponarejena oporoka« je tragikomedija s Frederikom Marchom in Kay Francis.

Film »Bengali«, ki smo o njem že pisali, je režiral Ernst Schoedsack. Glavni vloge igrajo Clive Brook in Phillips Holmes.

To so prvi filmi, ki jih je napovedal Paramount za začetek prihodnje sezone. Ostali del produkcije pride na trg šele sredi oktobra.

Fox je letos angažiral nemško igralko Lilian Harvey, ki pride oktobra v Hollywood. Z njenimi filmi misli povečati svojo priljubljenost v

Evropi. Priprave za te filme so že v teku.

Nadalje pripravlja tele filme:

»Congorilla«, ekspedicijski film, ki so ga napravili vsega v afriških pragozdovih. Kaže nam življenje prtljivcev, najplašnejšega in najbolj čudnega plemena na svetu.

Film »Mati«, ki je že pred leti zaslovel v nemi verziji z igralko Mary Carr, so zdaj predelali v govoreči film. To pot igra glavno vlogo Mae Marsh. Ljubavni par igrajo Sally Eilers in James Dunn.

Janet Gayner in Charles Farrell sta spet partnerja v filmu »Uboga mala Anica«, ganljivi zgodbi uboge sirote in v filmski opereti »Pot k sreči«. Zanj je napisal glasbo George Gerswin, komponist »Kralja jaza«.

Iz vrste pustolovskih filmov naj omenimo predvsem tri filme Georga O'Briena. Prva dva se bosta imenovala »Sled za mavrico« in »Jezdeci bele puščave«. Naslov tretjega pa še ni znan.

Letos bo spet nastopila tudi Clara Bow, ki so o njej pisali, da se je morala za vselej posloviti od filma. Igrala bo glavno vlogo v nekem filmu, ki so ga napravili po romanu Tiffanija Thayerja.

Warner Baxter se bo pokazal v dveh novih filmih. Glavno vlogo bo igral v filmu »Ljubezen v letu 1918«, ki so ga napravili po Benoitovem romanu »Axelle«. Naslov drugega filma še ni znan. Zvedeli smo le to, da bo njegova partnerica Conchita Montenegro.

Tudi Edmund Lowe bo še zmeraj igral pri Foxu. Videli ga bomo v dveh pustolovskih filmih »Veseli razbojnik« in »Pajek«, po znani drami istega imena.

Fox bo nadaljeval s serijo detektivskih filmov, kjer igra glavnega junaka Warner Oland, razen tega s svojimi enodejankami, kjer nam kaže čudeže sveta.

Josef Schildkraut je brez denarja

Josef Schildkraut, sin Rudolfa Schildkrauta, ki se ga še morda spominjate iz filma »Kralj kraljev«, kjer je igral vlogo Kajfe, je v Ameriki prav priljubljen igralec. Te dni je javil sodišču, da ne more plačati svojih dolgov. Čeprav je dobro zaslužil, je zlezel v dolgove, pred vsem zato, ker je postal tudi gledališki ravna-

SCHICHTOV

RADION

pere sam

in-hitrejše

in-belejšše

in preprosto
kakor A-B-C

RAZTOPI
Radion v mrzli vodi

KUHAJ
v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

12 13-32

telj, kar ga je dosti stalo. Samo za kostume in gledališke dekoracije dolguje 35.675 dolarjev, svoji ločeni ženi pa ni plačal odškodnine 19.250 dolarjev. Nad njegovim premoženjem je preglašen konkurz.

Filmske indiskretnosti

Anny Ondra se je rodila 15. maja 1907.

Lien Deyers je zaročena z režiserjem Zeislerjem.

Walter Edthofer se je rodil 16. junija 1911 na Dunaju. Anton Edthofer ni njegov sorodnik, kar priča že različna pisava obeh imen.

Filmski drobiž

Elizabeta Berger igra glavno vlogo v filmu »Sanjajoča usta«. Tako bomo najbrž že v jeseni spet videli na platnu najboljšo evropsko igralko.

Prvi šaljapinov film

Po dolgotrajnih pogajanjih je bila sklenjena pogodba med angleško filmsko družbo Nelson in režiserjem Pabstom, da začne delati film »Don Quichotte«, kjer bo igral glavno vlogo sloviti ruski pevec Šaljapin. Film bodo napravili v angleški in francoski verziji v Londonu.

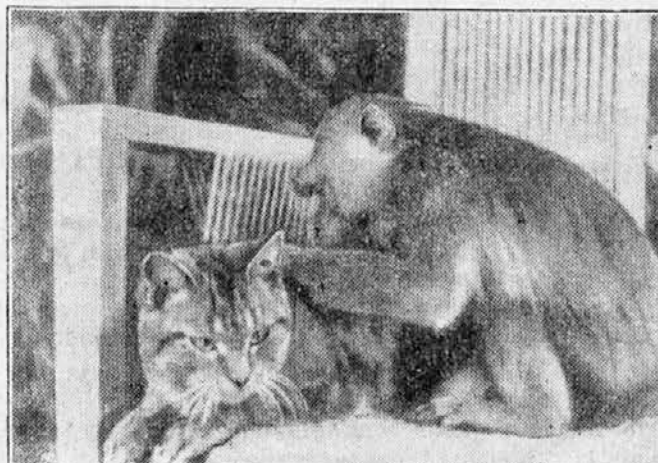
Idejo za ta film je dal Charlie Chaplin, ki je Šaljapinov dober prijatelj. Scenarij je napisal francoski pisatelj Paul Morand. Računajo, da bo film stal 85.000 angleških funtov, t. j. okoli 20 milijonov dinarjev. Pabst začne kmalu z delom, ker mora odpotovati Šaljapin oktobra v Severno in Južno Ameriko na turnejo. Zvedeli smo, da bodo ta film igrali tudi v Ljubljani.

Leseni statisti

V prihodnjih ameriških filmih bomo zaradi varčevanja, ki je postalo potrebno tudi v filmu, videli premične in nepremične lesene lutke namesto pravih statistik. Seveda jih je mogoče porabiti samo pri prizorih v zelo majhnih dimenzijah. V primeri z nekdanjimi velikimi izdatki za statistične, bo to velik prihranek. Prvič so preizkusili te lutke v nekem hollywoodskem cirkuskem filmu.

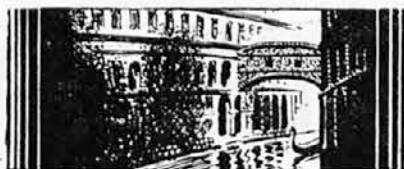
Statistom, ki že zdaj niso imeli dosti dela, se obetajo še slabši časi.

Nadaljevanje romana
»MOST VZDIHOV«
danes na 6. in 7. strani

Dve zanimivi sliki iz novega Ufinega kulturnega zvočnega filma »Živali kot domače prijateljice«

MOST VZDIHOV

39. nadaljevanje

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZÉVACO

Cenj. novi naročniki dobe na željo brezplačno ponatis prvih 18 nadaljevanj romana. Nadalnjih 20 nadaljevanj, priobčenih v štev. 12.—34. »Družinskega Tednika Romana«, nismo ponatisli in se dobe le v omenjenih številkah, ki jih pošljemo novim naročnikom za izjemno ceno 20 Din. Denar je treba poslati vnaprej.

»Zakaj naj bi postala sovražnika?« je zajecjela kurtizana.

»Bog ne daj tega, gospa! Toda če bi nerodne okoliščine nanesle, da bi moral videti v vas neprijateljico, bi bil prisiljen ukreniti nekatere stvari v svojo obrambo, in mislim, da je moja dolžnost, da vam povem katere...«

»Poslušam vas...«

Imperija je postala blede ko mrlič.

Od tistega trenutka si je bil Bembo gotov svojega uspeha.

Z zoprno sladkim glasom je povzel:

»Prva moja skrb bi bila, da vržem v žrelo za ovadbe neki listič, ki sem ga pripravil in ga nosim vedno s seboj... Znam ga že na izust. Povedal vam ga bom. Poprej pa vam moram zaupati, da ima zanesljiv prijatelj nalogo, da ga on vrže v žrelo, če bi se zgodilo, da me delj ko mesec dni ne bi bilo na izpregled. Tako, gospa, to bi bilo v redu. Zdaj lahko nadaljujem. Najbrž vam ne bo neznano, da so Candiani vedno imeli svoje prijatelje v Svetu desetorice. Spomniti se morate, da so starega Candiana tisto noč, ki pač ni treba, da bi vam jo podrobno popisoval, obsodili le zato, ker je bilo dokazano, da je Roland Candiano ubil Davilo, vašega ljubimca. Saj mi sledite, gospa?«

»Sledim vam,« je zajecjela Imperija, šklepetaje z zobmi.

»Imenitno. Ostane mi torej le še, da vam povem besedilo svoje kratke ovadbice. Sestavljena je v zmernih izrazih, vrednih dobrega državljana, ki želi zagotoviti pravici njeno pot. Evo je:

»Podpisani ima čast sporočiti zelo visokemu in zelo mogočnemu Svetu desetorice, da so njegovo čuječnost v noči 6. junija leta 1509 zapejali. Morilec plemenitega in nesrečnega Davila ni Roland Candiano. Neka ženska je, Imperija po imenu, ki še danes prebiva v Benetkah v svoji palači na Velikem kanalu.«

Bembo je umolknil.

Imperijin obraz se je spačil od groze in strahu. Tresla se je po vsem životu kakor v najhujši zimi.

»Naj končam,« je spet povzel Bembo. »Ta listič mi je treba samo še podpisati. Ko me pokličejo pred najvišje sodišče, bom vse potrdil, kar sem napisal v ovadbi, in zanesite se, da mi bodo verjeli. Gotovo ste dovolj razumni, gospa, da si boste znali predstavljati, kako usodne posledice vas čakajo, če pride do procesa...«

Imperija je v duhu že videla morišče na trgu Sv. Marka.

»O,« je zajecjela, »vse to so samo strašne sanje, recite, da sol... Saj me ne boste ovadili, kaj ne da ne?... Sicer pa,« je nenadoma divje zavpila, »saj bi to bilo tudi za vas poguba!...«

»Mogoče, gospa; toda bolj kakor kdorkoli drugi morate vsi vedeti, česa je zmožen človek, ki ljubi... Vsega, gospa, vsega, tudi najhujše sramote in celo smrti! Odločen sem na vse!...«

»Kaj bi torej hoteli?«

Bembo je vstal in se nagnil k Imperiji:

»Nočem, da bi dala svojo hčer Sandrigo, zakaj tvoja hči pripada meni!...«

Imperija se je zgrudila na naslanjač in skrila obraz v roke.

Ko je dvignila glavo, Bemba ni bilo nikjer več.

Kardinal je neslišno odšel.

»Tri dni naj živi v tem strahu,« je mrmral sam pri sebi. »Samo tri dni, potem mi je Bianca zagotovljena!«

Odpri je neka vrata in pred njim je stal lakej, pripravljen, da ga spremi ven. Toda v trenutku, ko je stopil v prostrano dvorano, od koder je držala pot iz palače in ki je služila za čakalnico, je zagledal nekega moža, ki je bil ravno izginil skozi druga vrata.

Kardinal ga je spoznal tisti mah.

Bil je Sandrigo.

»Prijatelj,« se je Bembo obrnil k lakeju, »evo ti deset srebrnikov in govori po pravici!« Lakej je vzel denar in se ponižno priklonil.

»Prijatelj,« je povzel Bembo, »videl si tega le moža, ki je pravkar prišel... Ali ga poznaš?«

»Ne, Visokost. Vem samo to, da hoče najbrž h gospe.«

»Ali misliš, da je zdaj že pri njej?«

»Skoraj gotovo.«

»Petdeset dvojnih srebrnikov dobiš, če poskrbiš, da bom čul, kaj bo ta človek govoril z gospo...«

»Petdeset dvojnih srebrnikov!«

»Tako sem rekel. Ali me poznaš?«

»Da, Visokost.«

»Drevi dobiš v moji palači denar.«

»Izvolite z menoj!«

Nekaj trenutkov nato je stal kardinal v majhni sobi, in lakej je s prstom na ustnicah pokazal na neki zastor, izza katerega so se čuli glasovi.

Globoko se je priklonil in zašepetal:

»Kadar boste hoteli oditi, odprite samo tale vrata; čakal vas bom, da vas spremim iz palače.«

Potem je neslišno izginil.

Bembo je oprezno stopil po preprogah, ki so udušile slednji glas, k zastoru, sedel in jel prisluškovati.

Mož, ki je tisti trenutek govoril z Imperijo, je bil res Sandrigo. Videli smo, da je prišel v palačo komaj pet minut za Bombom. Povedali so mu, da je nekdo pri gospe, in razbojnik je potrpežljivo čakal trenutka, ko mu bo lakej dal znamenje, naj gre z njim.

Z instinktom, ki je služinčadi menda že v krvi, so vsi ugenili, da je Sandrigo eden tistih gostov, ki Imperija ne želi, da bi čakali.

Tako je lakej spoštljivo predal Sandrigo Imperijini sobarici, in le-ta ga je odvedla v sobo, iz katere je bil pravkar odšel Bembo.

Z izredno gibkostjo svoje fizijonomije, ki je — kakor so pripovedovali tedanji pesniki — delala iz nje izborni igralnik, je Imperija pregnala s čela oblake groze, ki so ga bili malo prej zastrli; njena usta, podobna polodprtemu granatu, so se razklenila v zapeljiv usmev in njene vlažne oči, polne prekipavajučih strasti, so se uprle v razbojnika.

To pot Sandrigo ni bil v njenih očeh samo lep in stasit samec, kipeč od moške moči, drzen, podjeten in nasilen — skratka tak, kakršen mora biti mož, ki hoče zbuditi trajno ljubezen: ne, Sandrigo ji ni bil samo to! Bil ji je še več, bil ji je pred vsem zaščitnik, kakršnega si je tako želela.

Bembo ji je bil prinesel temo.

Sandrigo je prišel k njej kakor solnčni žarek.

Želja, da ga za zmerom priklene nase, da ga prepriča o strašni nevarnosti, ki ji grozi od kardinala, ji je razvedrila obraz, da je zasijal v prečudni lepoti.

Razbojnik je bil prvi mah kakor oslepljen.

»Mudilo se mi je, da vas vidim,« je začel.

»In jaz sem vas pričakovala,« je odgovorila Imperija z zastrtim glasom, ki je že sam obetal izpolnitev najslajših ljubezenskih nad.

Toda Sandrigo je z vidnim naporom premagal izkušnjo in nadaljeval:

»Iskal sem duhovnika, da me poroči z Bianco.«

Kurtizana je komaj vidno prebledela.

Če bi bila tisti trenutek pogledala na dno svojega srca, bi jo bil nemara prevzel strah, ko bi tam odkrila čustvo, ki ni bilo ljubezen, nego sovražstvo...

Da, Imperija je bila tisti trenutek ljubosumna... ljubosumna na svojo hčer!

»Duhovnika!« je vzkliknila. »Kakor da se tako mudi za te gole formalnosti...«

»Vprašanje duhovnika je zame izredno važno,« je trdo rekel Sandrigo. »V Benetkah me nihče ne pozna; tisti redki, ki jim nisem tuj, so poveljniki biričev, in še tem sem samo razbojnik. Zato hočem, da se poroka izvrši z velikimi svečanostmi o belem dnevu v najlepši cerkvi, in v ta namen mi je potreben duhovnik, ki uživa velik ugled.«

»In kdo naj bo ta duhovnik?«

»Kardinal sam. Pristal je že.«

»Kako ste rekli?« je zajecjela kurtizana.

»Rekel sem, da me poroči kardinal sam.«

»Bembo?«

»Da, Bembo.«

Sandrigo se je zmagovalno zasmejal.

»To vas čudi, kaj ne? Da, poročili me bodo s takimi svečanostmi, kakršne gredo le še doževemu sinu. V duhu že vidim trg Sv. Marka, ves v zastavah in lučih, z najvišjim duhovništvom, kanoniki in diakoni, med gledalci pa najodličnejšo beneško družbo, generalnega kapitana, velikega inkvizitorja, morda celo samega doža. In pred glavnim oltarjem sredi cerkvenih dostojanstvenikov beneški škof, kardinal Bembo v lastni osebi!... Kaj rečete?...«

»Bembo!...« je gluho ponovila Imperija.

»Da, on sam. Dal mi je besedo.«

»Dal vam je besedo?«

»Davi.«

»Pa ve, kdo je nevesta?«

»Ve.«

Imperija se je z obema rokama prijala za čelo.

Mislila je, da mora zblazneti.

Šele pred desetimi minutami je bil Bembo pri njej in ji z obrazom, spačenim od groze, dejal:

»Nočem, da bi Bianca postala Sandrigova žena. Bianca pripada meni!«

In potem jo je izpreletel strašen privid: zagledala je krvavo morišče in na njem žensko glavo, ki jo krvnik kaže zbrani množici.

A pred njo stoji Sandrigo in ji pravi:

»Bembo je pripravljen blagosloviti moj zakon z Bianco.«

Strašna skrivnost mora biti tu po sredi, in prva misel, ki ji je šnila v glavo, je bila: Kardinal je dal Sandrigo besedo samo zato, da ne zbudi njegovega suma...

»Stvar je res presenetljiva,« je nadaljeval Sandrigo. »Toda vašega začudenja bo tisti trenutek konec, ko vam povem, da se mora Bembo samo meni zahvaliti za to, da je še živ.«

In v kratkih besedah je popisal dogodke v piavski soteski.

Tisti mah je bilo Imperiji jasno, da je Bembo, hlineč živo hvaležnost, vse obljubil, kar je razbojnik zahteval, v resnici pa se je pripravljala, da se ga iznebi.

Kurtizana je vtrepetala.

Nasprotujoče si misli so ji zletele po glavi.

Ali naj Sandrigo vse pove?

Da, povedati mu mora!... Vse mu mora povedati, posvariti ga, da oba združita svoj napor in vso svojo energijo proti Bembo.

Toda če zmagata, bo neizogibna posledica, da se Sandrigo poroči z Bianco!

Imperija ni vedela kod ne kam. Potem pa jo je kakor blisk prešinilo odrešilno spoznanje: gledati mora, da pridobi vsaj nekaj ur, da si stvar na vse strani premisli.

S trenutnostjo svojega neugnanega temperamenta je že naslednji mah pregnala iz glave

grozo in strah in se vsa predala ljubezni, ki je kipela v njej.

Bleda od pohote in medleča od strasti je vstala in se vrgla pred Sandrigo na kolena, ga objela za noge in zahlipala:

»Kaj mi mar duhovnik, ki naj te združi z drugo!... Meni ni treba duhovnika, da se ti udam!...«

Ko je Sandrigo odhajal, pijan naslade, se je vpraševal, katera zavzema večji prostor v njegovih razdraženih mislih:

Mati ali hči!...

Bembo je za zastorom prisluškoval vsemu razgovoru, ki se je končal s prizorom razbrzdane ljubezni, z divjim objemom dveh brezstidnih bitij. Sledil je tako rekoč Imperijinim mislim na vseh njenih skrivnih poteh.

In tedaj je sklenil izvršiti odločilni napad.

V trenutku, ko je Imperija, še vsa v ljubezenski sli, vstala, da si popravi obleko, je odgrnil zastor in vstopil.

Imperija je tako osupnila, tolik strah jo je prevzel, da ni bila zmožna kretnje, da ni mogla izpregovoriti niti besede.

Toda Bembo se je bil že priklonil in dejal:

»Gospa, zdaj poznam vašo skrivnost, vso vašo skrivnost. Sandrigo ljubite. Tekmica ste svoji hčeri, in v vaši duši, pijani strasti, je prostora le še za eno misel: kako bi dosegli, da Sandrigo ne bi več ljubil Bianče, da bi ljubimec postal samo vaš, popolnoma vaš!... Ali sem pogodil, gospa?«

»Da, pogodili ste!« je zarenčala Imperija. Bila je tako na kraju svojih moči, da ni bila niti hlimbe več zmožna.

»Nu, če je tako,« je tedaj rekel Bembo, »vam pa jaz povem, kako se lahko rešite iz tega položaja!...«

»Vi!...«

»Deniva, da je vse tisto kar sva prej govorila, izbrisano. Pozabite moje grožnje. Ostaniva prijatelja. Bodiva zaveznika. Ali pristane?«

Trepečoča mati in od pohote pojemajoča kurtizana je odgovorila:

»Pristanem!«

»Dobro. Poslej se vam ne bo treba več bati. Le malo še, in Bianca ne bo več stala med vami in vašo ljubeznijo. Velja?«

Imperija je silno vzdrgetala: morda je še poslednjič vstala v njej zatajena materinska ljubezen. Bembo jo je požiral z očmi.

Naposled pa je besno vzkliknila:

»Velja!...«

In Bembo je odšel, pijan blaznih upov, kakor je malo prej odšel Sandrigo, pijan strasti...

XLII

NA GOVERNOLSKIH OKOPIH

Ko je Roland potegnil k sebi veliko mizo, za katero je še malo prej sedel Giovanni Medicejski, se je umeknil v kot šotora.

Okoli njega, na drugi strani mize, so pritiskali oficirji, divje tuleč in mahaje z rokami. Od zunaj se je čulo vikanje vojščakov in žvenketanje ostrog.

»Izdaja! K orožju!«

Ti kriki so se čuli z vseh strani.

Vse to se je odigralo v nekaj sekundah.

Roland je zavijtel težki bojni meč, ki se je zdel v njegovih mišičastih rokah lahek ko pero, in že je trojica najpogumnejših, ki so se bili popeli na mizo, padla okrvavljena po tleh.

Med tem pa je Roland z levico za svojim hrbtom besno pustošil v šotorskem platnu.

Zdajci so napadaleci z vso silo naskočili in zagnali oglušujoč krik.

Toda glas Velikega vraga je vse prevpil:

»Kôlji! Bîj!...«

V skoku se je kakih dvajset oficirjev in vojakov zagnalo na mizo in se vrglo na Rolanda. Dvajset mečev je zamahnilo po njem...

Tisti mah pa je Roland izginil.

»Padel je!« so zavriskali napadaleci.

»Dobil je svoje!« je zarjul neki oficir.

»Pobegnil je!« je zatulil Veliki vrag. »Primate ga! Ubijte ga!...«

Bled od besa je pokazal na široko odprtino, ki je zijala v šotorovini.

Med tem ko se je Roland z mečem v desnici otepal napadalcov, je z levico, v kateri je imel bodalo, paral platno, in ravno v trenutku, ko so že mislili, da ga imajo, izginil skozi nastalo vrzel.

Naslednji mah je bil šotor prazen.

Več sto vojakov je planilo za beguncem; toda Rolanda ni bilo nikjer.

Togota Giovanni Medicejskega se ne da popisati. Kolikor je poznal kletev in psovk, so se mu v eni sapi vsule iz ust.

Toda ker je bil človek razuma, ker je vrhu tega čez mero pil in je čutil, da mu postajajo trepalnice težke, je odložil osvečo proti beguncu na pozneje, in se zavalil na ležišče ter kmalu trdo zaspal.

Drugo jutro so ga zbudili na vse zgodaj, kakor je bil zapovedal.

Zajahal je konja, poklical nekaj oficirjev in kakih sto vojakov in odjezdil proti Governolu, čigar okopi so se vzpenjali komaj pol milje od taborišča.

Pred odhodom je še vprašal vojake, ali so prijeli begunca. Ko so mu povedali, da ne, je zagodrnjal:

»Roland Candiano mi je grozil in me smrtno razžalil. Našel ga bom. In takrat ga doleti takšna kazen, kakršna je zadela njegovega očeta.«

Potem je pognal konja naravnost proti okopom.

Giovanni Medicejski je prvotno nameraval naskočiti trdnjavo Governolo šele drugi ali tretji dan. Toda nočni dogodek je njegov sklep prevrnil. Odločil se je, da še tisti dan napade.

Zakaj razgovor z Rolandom Candianom mu je odkril nova obzorja. Foscarijev načrt ga je bil navdušil. In zato je hotel brez odloga zavzeti Governolo, da bi mogel čim prej poslati beneškemu dožju svojega sla.

Sel bi Foscariju sporočil, da Giovanni Medicejski v načelu sprejme zavezništvo, in mu predlagal dan in kraj sestanka.

Razen tega bi mu priporočil, naj se varuje Rolanda Candiana, naj ga skuša dobiti v pest in ga živega izročiti njemu, Velikemu vragu.

Ko je vse to sam pri sebi uredil, ni Giovanni Medicejski mislil na nič drugega več, kakor na to, da mora zmagovito izvesti napad na Governolo.

V ta namen je hotel še poslednjič pregledati dohode do trdnjave in poiskati njeno občutljivo točko, da bi potem tja usmeril napad.

Ta taktika mu je dotlej še zmerom uspela: vrgel je vso svojo armado na eno edino točko, napravil vrzel in skozi njega prodril.

V četrto ure dira je bil v dosegu mušket trdnjavijskih branilcev.

Tedaj je velele svoji četi, naj ga počaka, sam pa je z dvema poročnikoma odjezdil še bliže proti sovražniku.

Na governolskih okopih je bilo le malo ljudi.

Vojaške straže niso niti trenutek izpuštile Giovanni Medicejskega iz oči. Pozdravile so ga tudi z nekaj streli iz arkebuz. Veliki vrag pa se ni dal motiti; pazil je samo, da ni prišel v njihov doseg.

Naposled se je ustavil na zapadni strani utrdbe.

Tam so bili okopi najbolj zanemarjeni; nekaj streliv iz možnarjev bi z lahkoto napravilo v njih vrzel.

Oblegance je bil nepričakovani prihod Medicejeve armade iznenadil in niso utegnili te strani popraviti; zadovoljiti so se morali s tem, da so luknje v zidovju zadelali s kosi lesa.

Razen tega je bil tudi jarek, ki se je povsod drugod strmo vzpenjal, dokaj lahko dostopen. Gotovo so se bili prebivalci navadili, da so tod hodili čez jarek, in tako se je zemlja posedla.

Ko je Veliki vrag vse to videl, se je stresel od veselja.

»Governolo je naš!« je vzkliknil.

Komaj je to izgovoril, ko sta drug za drugim počila dva strela.

Oficirja, ki sta spremljala Giovanni Medicejskega, sta se zvalila s konja: eden je bil na mestu mrtev, drugi pa je dobil nevarno rano v ramo.

Medicejeve konj se je vzpel.

Toda njegov gospodar ga je ukrotil.

Giovanni Medicejski je bil neustrašen kakor malokdo; njegova vratolomna drznost je bila uprav prislovična. Namesto da bi splašena konja pomiril, je nategnil vajeti in pogledal okoli sebe.

Iz robidja pred utrdbami, kjer je bil dotlej skrit, je vstal neki mož. Očividno je bil on tisti, ki je ustrelil oba oficirja.

Giovanni Medicejski je osupel ugotovil, da je ta človek sam in ne samo da nima namena zbežati, nego celo skuša obrniti nase pozornost.

Takrat je ta človek zavpil:

»Giovanni Medicejski, še en naboj je v pištoli, razen tega imam bodalo. Ti imaš svoje pištole in meč. Ponujam ti boj.«

»Roland Candiano!« je zarenčal Veliki vrag.

»Sam moj patron te mi pošilja!«

Isti mah je potegnil obe pištoli izza pasu, vzela udmo med zobe in tako oborožen zdrevil proti Rolandu.

Ko je bil deset korakov od njega, je sprožil dvakrat po vrsti.

Takoj nato se je začel tretji pok.

Giovanni Medicejski je omahnil s konja na tla. Roland je vrgel kadečo se pištolo proč in stekel k ranjencu.

Veliki vrag je zaprl oči.

Bil je mrliško bled, tiste posebne bledice, s katero bližajoča se smrt zaznamuje obraze, ki se odpravljajo v večnost.

Ležal je na hrbtu, s prekrizanimi rokami.

Roland ga je pogledal in ustnice mu je skrivil mračen usmev.

»Ni mrtev,« je pomislil, »toda čez nekaj ur bo po njem.«

Skločil se je k ranjencu.

Takrat je Medicejec odprl oči.

»Ali lahko kaj za vas storim?« je vprašal Roland.

»Idi k vragu!«

»Giovanni Medicejski, ko sem prišel poln zaupanja k vam, ste se odvrnili od mene in postali moj sovražnik. Prinesel sem vam dokaze svoje lojalnosti in zaupanja. Toda vi ste me hoteli imeti za sovražnika. Dal sem vam na izbero zločin in pravico. Odločili ste se za zločin. Takrat sem vas obsodil. Giovanni Medicejski, tako bom udaril vse prijatelje svojih sovražnikov.«

»In kaj boš storil s sovražniki samimi?« je zahropel Giovanni Medicejski.

Roland se je strahotno nasmehnil.

»O!« je dejal, »teh ne mislim udariti!...«

Nastal je trenutek tragične tišine.

Potem je Roland povzel:

»Giovanni Medicejski, udaril sem vas brez mržnje; podrl sem samo zapreko, ki mi je stala na poti. Zato vas še enkrat vprašam: Ali lahko kaj za vas storim? Zahtevajte karkoli, kolnem se vam, da bom zvesto izpolnil!...«

Veliki vrag je pogledal Rolanda s kalnimi očmi, ki so v njih že vstajale sence smrti.

Divje se je zagrohotal in skrčil pesti. Oči so se mu zavile; nato je negibno obležal...

Roland je globoko vzdihnil. Nato je počasi zavil proti jarku, odkoder je prišel, in izginil. Toda Veliki vrag še ni bil mrtev.

Kakih dvajset governolskih vojakov je gledalo z okopov prizor, ki smo ga pravkar popisali.

Zdaj so prišli dol, stopili k ranjencu in spoznali v njem Giovanni Medicejskega.

Nemudoma so pripravili nosilnico.

Četrto ure nato je Governolo vriskal od veselja in v vseh cerkvah so zazvonili zvonovi.

Nosilnico, ki je na njej ležal umirajoči Giovanni Medicejski, pa so sredi nepopisnega veselja nosili po ulicah.

Tako je vkorakal Veliki vrag v governolsko trdnjavo...

XLIII

ARETINOVO PISMO

V doževi palači v Benetkah sta sedela neko zimsko jutro v posebnem kabinetu dožev, ki ga je nekako ob tistem času okrasil Tizian s čudovitimi freskami, Bembo in Foscari in se tiho pogovarjala.

Vkuhavanje sočivja

Dosti gospodinji, ki so že izurjene vkuhavanju sadja in mezg, se brani vkuhavati tudi sočivje. To ni prav, posebno zato, ker prav med božičem in velikonočjo primanjkuje zelenega sočivja. Vkuhavanje sočivja je prav tako umetnost kakor vkuhavanje sadja. Povsod je treba paziti na največjo čistost in natančnost. Edina izjema je grah, ki se le redko dobro drži. Pri vkuhavanju sočivja je treba gledati na to, da je sočivje prav zrelo in prostor, kjer ga shranjujemo, primeren za svoj namen. Povemo pa gospodinjam tako, da se jim ne bo izplačalo grah vkuhavati, ker je prevelika verjetnost, da se jim bo pokvaril. Prinašamo sicer recept za grah, priporočamo ga pa samo vrtnarjem in onim, ki vkuhano sočivje prodajajo in imajo v tem poslu že dosti velike izkušnje in spretnost.

Najbolje je vkuhavati sočivje v kozarcih s steklenim pokrovom in gumastim obročem. Ker pa ima dosti gospodinji stare kozarce, bi jih opozorili na prašičji mehur, ki je gostejši kakor pergamenov papir in je prav posebno pripraven za vkuhavanje sočivja. Pred uporabo ga moramo dati v vodo in nekaj časa namakati. Potem izrežemo tako velik kos, kakor ga bomo potrebovali, ostane pa spet posušimo in spravimo.

Zelo važno je tudi, da se natančno držimo navedenih podatkov in količin posameznih dodatkov. Dobro je tudi, da pred vkuhavanjem preračunamo, koliko sočivja potrebujemo za

eno kosilo in ne vložimo več sočivja v en kozarec, da se nam potem, ko bo odprto, ne pokvari.

Priporočamo nekaj receptov, ki so preizkušeni in zanesljivi:

Fizol v slani vodi

Pri svežem zelenem fižolu odstranimo nadležne niti, potem ga operemo, poševno razrežemo v obliki rezancev in kuhamo pet minut v slani vodi. Na vsak liter vode damo veliko žlico soli. Fižol potem odcedimo, vložimo v kozarec, zlijemo čezeno novo kuhano slano vodo, pokrov zapremo in kuhamo v sopari pol ure.

Fizol v kisu

Fižol skuhamo kakor pri prejšnjem receptu najprej pet minut v slani vodi. Potem ga natlačimo v kozarce. Vinski kis malo razredčimo in solimo, prekuhamo, ohladimo in potem zlijemo na fižol. Potem ga kuhamo še pol ure v sopari.

Paradižniki

Paradižnike operemo, prekoljemo in skuhamo. Prvo čisto vodo, ki se napravi, odlijemo. Potem jih pasiramo, kuhamo še nekaj minut in še vroče zlijemo v sterilizirane steklenice, ki so ovite z mokro cunjjo, takoj zamašimo in pomočimo vratove steklenic v tekočo smolo ali pa v pečatni vesek. Zelo praktično je: če imamo steklenice dveh velikosti in uporabimo pozimi večje za kosila, manjše pa

za večerje in malice, kjer ne potrebujemo toliko paradižnikov. Vsaka kila surovih paradižnikov da pol kile pasiranega soka. Paradižniki ne bi smeli manjkati v nobenem gospodinjstvu, ker vsebujejo zelo mnogo vitaminov in ne izgube s steriliziranjem skoraj nič svoje hranilne vrednosti.

Kisle kumarice

Majhne kumarce s ščetko dobro očisti in čez noč namoči v vodi. Potem vsako posebej osoli in jih zloži v velik kozarec. Vmes dodaj še nekaj paprike v strokih, dišave in celega popra, nekaj majhnih čebul, nekaj rezi hrena in višnjevitih listov. Potem vlij nanje kuhanega in ohlajenega vinskega kisa, da jih pokrije. Kozarce zaveži in jih ne odpiraj vsaj tri tedne.

Precej zrele kumarce olup in jim iztrebi peške, potem pa jih razreži na prst debele rezi, nasoli in pusti 24 ur na hladnem. Potem jih vložijo v kozarce, dodaj rumenih gorčičnih zrn, belega celega popra in nekaj majhnih čebul. Polj jih s prekuhanim in ohlajenim kisom, zapri kozarce in jih steriliziraj deset minut pri 80° Celzija.

Grah v slani vodi

Izbran droben grah kuhamo dve ali tri minute v vreli slani vodi, potem ga operemo z mrzlo vodo, vložimo v kozarce, polijemo s svežo prekuhamo slano vodo, kozarce zapremo in steriliziramo petdeset minut pri 100° Celzija. To ponovimo po dveh ali treh dneh, toda samo za

pol ure. Če je mogoče, vzamemo za grah vselej patentne kozarce s steklenim pokrovom.

Če še ne veš

Če jemo kumarčno solato, se nam rado začne kolcat. To preprečimo, če zmešamo kumarce s krompirjem, seveda brez čebule. Po kumarcah ne smemo piti vode najmanj eno uro.

Kadar jemo marelice, moramo biti oprezní, ker utegnemo po njih imeti sitnosti z želodcem in črevesjem. Suhe marelice, ki jih dobimo v trgovini, so skoraj vselej posušene z žveplom, ki za zdravje ni priporočljivo. Preden jih jemo, jih moramo oprati. Čez noč naj se namakajo v topli vodi. To vodo moramo odliti.

Posušeni koruzni štorži so izvrstno sredstvo za kurjenje. Zato jih ni treba metati proč. Porabimo jih tudi s pridom pri pomivanju, kjer odstranijo vso nesnago. Seveda je treba potem še vse pomite predmete splahniti v čisti topli vodi.

V bananah je dosti škroba in so zato zelo redilne. Uživati pa jih smemo le tedaj, če so popolnoma zrele. Banane, ki jih prodajajo na trgih, so odrgali, ko so bile še zelene in so dobile lepo rumeno barvo šele z ležanjem po skladiščih.

Za mrzle noge je najboljšo sredstvo umivanje nog z zelo vročo in zelo mrzlo vodo.

Če hoče žena, da bodo njene prsi ostale mlade in napete, jih mora vsak dan umiti z mrzlo vodo in obrisati s suho otiračo.

DNEVNO SVEŽE PRAŽENA KAVA

MOTOH KAVA

LJUBLJANA

Da ne pozabim!
Še danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik Roman“.

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Oglejte si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica

Patentni zlozljivi fotelj

posebno priporočljiv za bolnike, kateri trpe na astmi ali drugih bolečinah v nogah

I. Klobčaver
Ljubljana
Poljanska c. 17
dvorišče

Priporočila se tudi za vsa v tapetniško stroko spadajoča dela po najnižjih cenah

Oglašanje pomeni uspeh —
Oglašanje v „Družinskem Tedniku Romanu“ zanesljiv uspeh!

RUFF **ČOKOLADA**
BONBONI

• Veselje vsake družine! •

Gramofoni in gramonske plošče se kupijo najboljše in v največji izbiri pri

„Jugosport“
Ljubljana
Miklošičeva c. št. 34

Kupujte domače izdelke jugoslovanske tvornice
Dr. A. Oetkerja

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj. 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gostoteče z žlice. Peci ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. Oetkerjeve

špecialitete se dobijo v vseh špecerijjskih in delikatesnih trgovinah.

Dr. Oetker, Maribor